

Beslut
2022-12-14
1 (13)
dnr 2022:8818

Huvudman

Algebrautbildning föreningen, org.nr. 802473-0445
huvudman@algebrautbildning.se
rektor@algebraskolan.se

Ärendet

Tillsyn av Algebraskolan, belägen i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Algebraskolan föreningen att senast **2023-08-07** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande:

- Lärares behörighet
- Skolenhetens tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler
- Undervisningens innehåll och omfattning
- Språkval
- Betygssättning

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Algebrautbildning föreningen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Algebrautbildning föreningen ska vidta följande åtgärder

Lärares behörighet och anställningsform

1. Se till att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med legitimation och behörighet för de ämnen och årskurser de bedriver undervisning i (2 kap. 13 § skollagen).
2. Se till att kravet om att endast lärare med legitimation får anställas utan tidsbegränsning, med undantag för undervisning i modersmål, följs vid nyrekrytering av lärare (2 kap. 20 § skollagen).

Ändamålsenlig utrustning och lokaler

3. Se till att skolenheten för undervisningen i kemi har lokaler och utrustning som möjliggör att experiment och laborationer blir centrala inslag i utbildningen (2 kap. 35 § skollagen, SKOLFS 2010:37, Lgr 22 om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 5 Kursplan, kemi 5.11).
4. Se till att skolenheten för undervisningen i slöjd har lokaler och utrustning som möjliggör att hantering av trä, metall, verktyg och maskiner, samt andra jämförbara praktiska moment, blir centrala inslag i utbildningen (2 kap. 35 § skollagen, SKOLFS 2010:37, Lgr 22 om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 5 Kursplan, slöjd 5.17).

Undervisningens innehåll och omfattning

5. Se till att rektorn organiserar och schemalägger undervisningen i idrott och hälsa så att eleverna på högstadiet får sin garanterade undervisningstid om 280 timmar (9 kap. 3 § skolförordningen, bilaga 1 till skolförordningen).
6. Se till att undervisningen i ämnet kemi innefattar att göra systematiska undersökningar och granskningar av information genom observationer och experiment med såväl analoga som digitala verktyg (SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 22 om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 5 Kursplan, kemi 5.11).
7. Se till att undervisningen i slöjd även innefattar att hantera trä och metall samt att hantera verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt (SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 22 om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 5 Kursplan, slöjd 5.17).
8. Se till att undervisningen i kemi och slöjd följer och omfattar alla delar av ämnenas syfte och centrala innehåll. Inkom med lärarnas översiktliga planeringar som beskriver vilket centralt innehåll som behandlas i undervisningen i kemi och slöjd (10 kap. 4 och 8 §§ skollagen, förordning [SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 22] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 5 Kursplaner).

Språkval

9. Se till att eleverna som språkval erbjuds minst två av språken franska, tyska och spanska (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5 § skolförordningen (2011:185)).

Betygssättning

10. Se till att undervisningen och betygssättningen i kemi och slöjd även omfattar bedömningar av hur eleverna gör systematiska undersökningar och granskningar av information genom observationer och experiment respektive hanterar trä och metall samt använder verktyg och maskiner (10 kap. 20 § skollagen, Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg). Lgr 22, 5.11 Kemi, Lgr 22, 5.17 Slöjd).
11. Se till att samtliga betygssättande lärare signerar betygskatalogen. I de fall icke-legitimerade lärare sätter betyg ska rektorn se till att detta görs tillsammans med en legitimerad lärare samt att både den legitimerade och den icke-legitimerade läraren signerar betygskatalogen (3 kap.16 skollagen, 6 kap. 10 skolförordningen, SKOLFS 2011:123).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del av tillsynen som avser undervisningens saklighet och studiehandledning på modersmålet.

Om ärendet

Den 25-26 oktober 2022 besökte inspektörer från Skolinspektionen Algebraskolan. Under besöket gjorde inspektörerna flera lektionsobservationer, granskade skolans lokaler och utrustning samt intervjuade rektorn, lärare och elever. Som en del av tillsynen har även dokumentation, bland annat betygskatalogen, granskats. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om huvudmannens verksamhet vid Algebraskolan följer gällande bestämmelser om lärares behörighet, undervisningens innehåll och omfattning samt skolenhetens tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler. Skolinspektionen har också kontrollerat om verksamheten följer bestämmelserna rörande språkval, betygssättning och undervisningens saklighet samt om eleverna får tillgång till studiehandledning på modersmålet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Lärares behörighet, undervisningens innehåll och omfattning samt skolenhetens tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärares behörighet

Huvudmannen och rektorn har lämnat kopior på lärarnas legitimationer, information om vilken anställningsform de har samt vilka ämnen och årskurser respektive lärare undervisar i till Skolinspektionen. Skolinspektionen har också tagit del av aktuella scheman för samtliga årskurser vid skolan. Vid granskning av dessa dokument noterar Skolinspektionen att undervisningen i ett flertal ämnen bedrivs av lärare som helt saknar legitimation. Det framgår också att vissa lärare förvisso har legitimation för undervisning i några ämnen och årskurser men även undervisar i årskurser och ämnen där de saknar behörighet. För undervisningen i hem- och konsumentkunskap samt bild och musik bedrivs undervisningen i alla årskurser av lärare som saknar legitimation. I franska och slöjd i samtliga årskurser, samt i de samhällsorienterande ämnena för årskurs 4 och 5, undervisar tre olika lärare som har legitimation men som saknar behörighet i dessa ämnen. I årskurs 1 och 2 undervisar en legitimerad lärare i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena samt engelska, men som saknar behörighet i dessa ämnen. Vidare finns det lärare i idrott och hälsa, svenska, teknik, kemi och fysik för årskurserna 7 och 8 som har legitimation för de ämnen de undervisar i men vars legitimation inte omfattar vissa av de årskurser undervisningen bedrivs i.

Skolinspektionen har varit i kontakt med Arbetsförmedlingen och fått dokumentation över vilka jobbbannonser de förmedlat för Algebraskolan och dess huvudman under år 2022. Där framgår att skolan annonserat efter tre lärare för undervisning i F-3, men utan specificering vilka ämnen respektive lärare ska undervisa i. Skolan har också annonserat om en tjänst med undervisning i arabiska i åk 4-6 samt tjänster som fritidspedagog och resurspedagog. Några annonser för ovan nämnda tjänster där undervisningen bedrivs av obehöriga lärare finns dock inte. När Skolinspektionen därefter intervjuar rektorn bekräftar hon att skolan inför detta läsår inte annonserat efter legitimerade lärare för ovan nämnda ämnen och årskurser. Hon berättar att hon istället har som strategi att lärare som redan är anställda vid skolan ska påbörja fortbildning. Detta för att på sikt kunna bli behöriga för ämnen där det i

nuläget bedrivs undervisning av obehöriga lärare. I intervju med lärarna och rektorn framkommer att några av lärarna påbörjat sådan vidareutbildning medan andra lärare som undervisar i ämnen de saknar behörighet för inte gjort det.

Vid granskning av lärarnas legitimationer samt vilka ämnen och årskurser de undervisar i ser Skolinspektionen att det verkar vara möjligt att till viss del tjänstefördela på annat sätt så att eleverna i högre utsträckning kan få undervisning av lärare med behörighet för just den undervisning de bedriver. Det rör bland annat undervisningen i de samhällsorienterande ämnena för årskurs 4 och 5. I nuläget är det en lärare utan utbildning för dessa ämnen som bedriver undervisningen trots att det finns flera andra lärare på skolan med legitimation för dessa ämnen och årskurser. Detsamma gäller för undervisningen i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena samt engelska i årskurserna 1 och 2 trots att det finns flera andra lärare på skolan med legitimation för undervisning i dessa ämnen och årskurser. När Skolinspektionen påpekat för rektorn att en annan tjänstefördelning skulle vara möjlig så att eleverna i högre utsträckning får undervisning av behöriga lärare har rektorn uppgett att det finns skäl till att tjänstefördela på det sätt hon gjort. Exempelvis handlar det om att rektorn vill att det ska vara ett så kallat klasslärarsystem för de yngre eleverna där en lärare undervisar dem i de allra flesta ämnen så att eleverna får möta så få lärare som möjligt.

Vid granskning av den dokumentation huvudmannen lämnat in framgår även att två lärare som saknar legitimation, tillsvidareanställts. Under innevarande termin undervisar de i praktisk-estetiska ämnen.

Undervisningens innehåll och omfattning

Garanterad undervisningstid

Skolinspektionen har tagit del av elevernas scheman, information på skolans hemsida om när läsåret börjar och slutar samt när det är lov- och helgdagar. Skolinspektionen har också tagit del av skolans timplan. Av denna dokumentation framgår att eleverna har 38 veckors undervisning under läsåret. Det framgår också att rektorn i timplanen beräknat att eleverna under årskurs 7-9 ska få sammanlagt 280 timmars undervisning i idrott och hälsa, fördelat på 93 timmar per läsår, vilket överensstämmer med författningarnas krav på hur mycket undervisningstid elever minst ska få i ämnet. Enligt schemat har eleverna i årskurserna 7 och 8 lektion i idrott och hälsa kl.08.30-10.55 på torsdagar respektive onsdagar. Under merparten av lektionerna i ämnet för eleverna i dessa årskurser bedrivs undervisningen i en idrottshall belägen cirka 23 kilometer från skolan. Flera elever bor nära idrottshallen och kan ta sig dit själva. Efter lektionen har eleverna lektioner på skolan och då har skolan ordnat så att de kan åka tillbaka med buss.

Skolinspektionen var med på en lektion i idrott och hälsa för elever i årskurs 8. Lektionen började 15 minuter senare än den enligt schemat skulle börja. Sedan slutade lektionen 40 minuter tidigare än vad schemat angav för att eleverna skulle hinna duscha innan bussen åkte tillbaka till skolan 25 minuter innan lektionen enligt schemat skulle sluta. Lektionen var således 55 minuter kortare än vad schemat angav. I intervjuer med elever, idrottsläraren och rektorn bekräftar de att bussen

alltid åker från idrottshallen tillbaka till skolan kl.10.30 för att eleverna ska hinna med efterföljande lektioner och att eleverna därför slutar lektionen cirka 10.15 Enligt schemat ska nästa lektion för eleverna i årskurs 7 börja samtidigt som idrottslektionen enligt schemat avslutas. För eleverna i årskurs 8 börjar nästa lektion tio minuter efter att idrottslektionen enligt schemat avslutas. Det är således ingen, respektive mycket kort, rast mellan idrottslektionen och efterföljande lektioner. Skolinspektionen konstaterar att merparten av lektionerna i idrott och hälsa för eleverna i årskurserna 7 och 8 i bästa fall börjar enligt schemat kl.08.30. Dock håller inte lektionerna på till kl.10.55 utan slutar kl.10.15. Vid granskning av skolans timplan framgår att rektorn beräknat den garanterade undervisningstiden i ämnen utifrån att lektionerna ska hålla på till kl.10.55, vilket då ger en undervisningstid på drygt 93 timmar per läsår under högstadiet. Då lektionerna dock avslutas kl.10.15 blir den faktiska tiden som eleverna får undervisning i ämnet istället 66,5 timmar per läsår. Om rektorn väljer att organisera undervisningen på samma sätt för eleverna under resterande del av högstadietiden kommer de därför endast få 199,5 timmars undervisning i idrott och hälsa. Detta understiger författningarnas krav om att undervisningstiden ska uppgå till minst 280 timmar.

Utrustning och lokaler samt undervisningens inriktning

Skolinspektionen har deltagit på lektioner i bland annat slöjd, hem- och konsumentkunskap och naturorienterande ämnen. Inspektörerna har då noterat att skolan saknar en slöjdsal för trä- och metallslöjd samt verktyg och maskiner för att bedriva undervisning i ämnet. Vidare har inspektörerna noterat att skolan också saknar laborationsutrustning och laborationssal för undervisningen i kemi. I intervjuer med elever berättar de att de under denna termin och förra läsåret enbart har haft textilslöjd och att de i den undervisningen endast vid enstaka tillfällen fått använda symaskiner. I intervjuer med elever, lärare och rektorn berättar de att eleverna under en lektion under föregående läsår fick prova att spika och såga utomhus, men att de i övrigt aldrig fått träna på att använda verktyg och maskiner avsedda för trä- och metallslöjd. Vidare berättar eleverna att de inte har någon kemisal och att de aldrig genomfört annat än väldigt grundläggande laborationer som inte kräver någon utrustning. Rektorn bekräftar i intervju att skolan saknar specialsalar och utrustning för kemi och de praktisk-estetiska ämnena men att planen är att dessa saker ska vara på plats efter att en större tillbyggnad är genomförd.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål (2 kap. 20 § skollagen). Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor ut-

sträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. I förarbetena till skollagen 2009/10:165 (s.268) anges att för att en undantagssituation ska anses föreligga ska det som huvudprincip antingen saknas lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de ska bedriva eller finnas särskilt skäl med hänsyn till eleverna. Enligt förarbetena kan ett exempel på en undantagssituation där ett särskilt skäl kan föreligga vara t.ex. missbruksproblem.

I skolförordningen anges att elever ska få minst 280 timmars undervisning i ämnet idrott och hälsa under högstadiet (Bilaga 1 till skolförordningen).

I skollagen anges att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

I 10 kap. 8 § anges att det för varje ämne ska finnas en kursplan. I Lgr 22 anges det i betygskriterierna i slöjd för betyget E i årskurs 6 och 9 att eleven ska använda verktyg på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt. I det centrala innehållet för årskurs 4-6 respektive 7-9 i kursplanen för slöjd står det att det i undervisningen ska arbetas med metall, textil, trä och andra material. Verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. I kursplanen för kemi står det under ämnets syfte att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att genomföra systematiska undersökningar i kemi. I betygskriterierna för kemi i årskurs 6 och 9 anges att eleven ska kunna söka svar på frågor genom att utföra systematiska undersökningar på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt. I det centrala innehållet för årskurs 7-9 anges det att undervisningen ska omfatta separations- och analysmetoder, till exempel filtrering, fällning, pH-mätning och identifikation av ämnen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Algebraskolan och dess huvudman varken ser till att eleverna får en utbildning som omfattar alla de delar och undervisningstid som ska ingå i respektive ämne eller att undervisningen bedrivs av behöriga lärare.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn inte ser till att eleverna vid Algebraskolan får undervisning av behöriga och legitimerade lärare i samtliga ämnen. I några ämnen undervisar lärare som saknar legitimation. I flera andra ämnen bedrivs undervisningen av lärare som förvisso har legitimation men inte för de aktuella ämnena och/eller årskurserna. Trots detta har huvudmannen och rektorn inte annonserat efter legitimerade och behöriga lärare för dessa ämnen. Vidare framkommer det att rektorn inte tjänstefördelat på sådant sätt att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser. De skäl som rektorn angett för att inte låta vissa lärare undervisa i vissa ämnen är inte av sådan karaktär att det motiverar att göra avsteg från skollagens krav om att elever i så hög utsträckning som möjligt ska få undervisning av behöriga lärare. Tillsynen visar också att huvudmannen, i strid med gällande bestämmelser, tillsvidareanställt lärare som saknar legitimation.

Därtill framkommer det i tillsynen att huvudmannen inte tillhandahåller special-salar och utrustning för att kunna bedriva undervisning i trä- och metallslöjd. Huvudmannen tillhandahåller inte heller lokaler och utrustning för att lärare och elever ska kunna genomföra observationer och experiment i kemin. Detta får till följd att den undervisning som bedrivs i dessa ämnen inte omfattar allt det centrala innehåll som ska behandlas

Tillsynen visar även att rektorn, med nuvarande organisering och schemaläggning av undervisningen i idrott och hälsa i åk 7 och 8, inte ser till att eleverna kommer få sin garanterade undervisningstid i ämnet. Om nuvarande förfarande fortsätter kommer den undervisningstid eleverna får i ämnet betydligt understiga författningarnas krav om minst 280 timmar undervisning under högstadiet. Även denna brist är kopplad till huvudmannens bristande ansvarstagande för att eleverna ska ha tillgång till ändamålsenliga lokaler i direkt anslutning till skolenheten samt rektorns planering av undervisningen. Detta då undervisningen i ämnet för eleverna i årskurs 6-8 bedrivs i en lokal långt bort från skolans övriga lektionssalar samtidigt som rektorn schemalagt utan att lägga in rast innan efterföljande lektioner. Följden har då blivit att lektionerna i idrott och hälsa avslutas långt innan de enligt schemat ska avslutas, för att eleverna ska hinna tillbaka till efterföljande lektioner.

Att huvudmannen och rektorn organiserat utbildningen på sådant sätt att det i flera ämnen saknas båda materiella förutsättningar och tillräckligt mycket undervisningstid, såväl som ämnesbehöriga lärare, strider mot författningarnas krav och försämrar elevernas möjlighet att nå målen för utbildningen. Det är därför av vikt att huvudmannen vidtar åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I skriftlig information inför Skolinspektionens besök vid skolan har rektorn uppgett att skolan endast erbjuder franska som språkval. Under Skolinspektionens besök bekräftar rektorn och eleverna att det endast går att söka franska som modernt språk och att det därmed endast är detta moderna språk som elever vid skolan läser. Och av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det även under föregående läsår endast var möjligt att läsa franska som språkval.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 4 § skollagen ska det som ämne finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval. Vidare anges i 9 kap. 5 § skolförordningen att huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska.

Skolinspektionens bedömning

I Skolinspektionens tillsyn framkommer att elever vid Algebraskolan endast har

möjlighet att välja franska som språkval. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen inte lever upp till författningarnas krav om att erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska som språkval.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygssättning

Som angetts tidigare i detta beslut har Skolinspektionen noterat att skolan saknar laborationssal för kemi. Rektorn och elever har även uppgett att de inte har genomfört laborationer i ämnena kemi varken under innevarande termin eller föregående läsår och därmed inte genomfört undervisning inom delar av det centrala innehållet i ämnet. Trots detta har elever fått betyg i ämnet kemi, vilket framgår vid granskning av betygskatalog samt i intervjuer med rektorn och eleverna.

Likaså har elever fått betyg i slöjd, vilket även det framgår vid granskning av betygskatalogen och i intervjuer med elever, lärare och rektorn. Detta trots att skolan under innevarande termin och föregående läsår saknat en slöjdsal för trä- och metallslöjd samt tillhörande verktyg och utrustning för denna del av slöjdamnet och därmed inte bedrivit undervisning som omfattar samtliga delar av det centrala innehållet i ämnet.

Beslut om betyg

När Skolinspektionen granskat betygskatalogen inför besöket vid skolan noteras att en överväldigande majoritet av alla elever vid skolan fick betyget A i ämnet idrott och hälsa under läsåret 2021/2022. Samtidigt framgår det av annan dokumentation Skolinspektionen tagit del av att de som satt dessa betyg under denna period, rektorn respektive en lärare, saknar behörighet helt för ämnet respektive saknar behörighet för årskurserna 7-9 i ämnet. I detta ämne, samt i flera andra ämnen, saknar lärarna kollegor på skolan som sätter betyg i samma ämnen. Mot denna bakgrund har Skolinspektionen valt att inrikta delar av tillsynen mot skolans arbete med betygssättning.

I intervju med lärare respektive rektorn har Skolinspektionen ställt frågor om hur betygssättningen går till vid skolan. De har då berättat att lärarna inför betygssättning diskuterar tillsammans med rektorn och specialpedagog de betyg som ska sättas och då framförallt fokuserar på elever som riskerar att få F eller streck det vill säga inget betyg alls. Därefter sätter undervisande lärare betygen i det ämne eller ämnen som läraren har undervisat i. Skolinspektionen har frågat rektorn om det finns något system på skolan som innebär att de icke-legitimerade lärarna får stöd från legitimerade lärare vid bedömning och betygssättning samt om legitimerade lärare skriver under betygen tillsammans med den icke-legitimerade läraren i dessa fall. Rektorn har då hänvisat till att samtliga lärare, och då även de icke-legitimerade, är med på ovan nämnda betygseminarium och att man där kan få hjälp från kollegor i bedömningarna. Men på följdfrågor om skolan haft något mer återkom-

mande stöd från de legitimerade lärarna till de icke-legitimerade lärarna i bedömnings- och betygsfrågor svarar rektorn att de inte har det. Lärarna och rektorn berättar även att skolan, utöver nämnda betygsseminarium, inte sambedömer nationella prov eller har samarbete med någon annan skola i bedömnings- och betygsfrågor.

Skolinspektionen har tagit del av dokumentation i vilken det framgår vem som satt betygen i respektive ämne under höstterminen 2021 och vårterminen 2022. Av dokumentationen framgår att det finns icke-legitimerade lärare som ensamma satt betyg och i intervju med lärare och rektorn bekräftar de att så varit fallet. Vidare berättar lärare och rektorn under intervju att planeringen inför betygssättningen under innevarande termin innebär att icke-legitimerade ska sätta betyg ensamma även denna termin men att de får det generella stödet via nämnda betygsseminarium.

Betygskatalogen

Skolinspektionen har inför besöket vid Algebraskolan begärt att få en kopia på betygskatalogen för föregående läsår. Vid granskning av betygskatalogen framgår att undervisande och betygssättande lärare inte har signerat den. Under Skolinspektionens besök vid skolan frågar inspektörerna rektorn ifall det finns en annan version av betygskatalogen som respektive lärare som satt betyg signerat. Rektorn har då uppgett att det inte finns det och berättar att undervisande lärare sätter betygen men att det endast är rektorn som sedan signerar betygskatalogen. I intervju med lärarna bekräftar de att de inte skriver under betygskatalogen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att när betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (10 kap. 20 § skollagen).

Av läroplanen framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygsriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygsriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygsriterierna (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg). Av läroplanen framgår att undervisningen i kemi ska innehålla bl.a. följande centrala innehåll i årskurs 7-9: Separations- och analysmetoder, till exempel filtrering, fällning, pH-mätning och identifikation av ämnen, och att systematiska undersökningar och granskning av information ska genomföras genom bl.a. observationer och experiment med såväl analoga som digitala verktyg (Lgr 22, 5.11, Kemi).

Av läroplanen framgår vidare att undervisningen i slöjd i årskurs 4-6 respektive 7-9 ska omfatta metall, textil, trä och andra material samt verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. I

betygskriterierna för betyget E anges att eleven ska kunna formge och framställa slöjdföremål på ett delvis genomarbetat sätt och att eleven i slöjdarbetet använder verktyg på ett säkert och i huvudsak fungerande sätt (Lgr 22, 5.17 Slöjd).

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). I skollagen anges vidare att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I skolförordningen anges att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att 1. sätta betyg, och 2. inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen). I Skolverkets föreskrifter om betygskatalog anges att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete brister i flera avseenden gällande betygssättningen. Det framgår av utredningen att skolans bristande tillgång till lokaler och resurser har fått till följd att undervisningen i kemi och slöjd inte omfattat hela det centrala innehållet i respektive ämne. Därmed har även den betygssättning som gjorts i dessa ämnen varit bristfällig då den gjorts på otillräckligt underlag. Vidare framkommer det i utredningen att betygssättande lärare vid skolan, i strid med gällande bestämmelser, inte skriver under betygskatalogen. Därtill framgår det av utredningen att skolan förvisso genomför vissa betygskonferenser där lärare och rektorn kan ta upp betygssättning för diskussion men att icke-legitimerade lärare därefter har satt betyg självständigt. Detta strider mot författningarnas krav om att icke-legitimerade lärare ska sätta betyg tillsammans med en legitimerad lärare och att båda lärare därefter ska signera betygskatalogen. Sammantaget bedömer Skolinspektionen därför att rektorn inte tagit ansvar för att betygssättningen på skolan sker på ett rättssäkert sätt och avspeglar alla de kunskaper och förmågor som kursplanerna slår fast att bedömningarna ska omfatta. Att lärarnas myndighetsutövning vid betygssättning inte sker på ett rättssäkert sätt är allvarligt och huvudmannen behöver därför vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Algebrautbildning föreningens verksamhet vid Algebra skolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller Lärares behörighet, undervisningens innehåll och omfattning samt skolen-

hetens tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler, språkval och betygssättning. Det finns därför skäl att förelägga Algebrautbildning föreningen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I skriftligt svar till Skolinspektionen inför tillsynen har rektorn uppgett att det inte är några elever som får studiehandledning på modersmålet av studiehandledare. När Skolinspektionen besöker skolan och intervjuar rektorn och lärarna har de uppgett att de i dagsläget inte har några elever som räknas som nyanlända. När skolan startades hade den däremot nyanlända elever och erbjöd då studiehandledning på modersmålet. På inspektörernas frågor om det finns elever som, trots att de inte längre räknas som nyanlända, är i behov av studiehandledning på modersmålet för att nå målen för utbildningen har lärarna och rektorn svarat att så inte är fallet. De berättar att de flesta elever på skolan har arabiska som modersmål och att de flesta av lärarna och resurslärarna pratar arabiska. Därför har personalen i de situationer som ibland uppstått då elever kan behöva få saker förklarade på sitt modersmål kunnat lösa det utan studiehandledare, uppger lärarna och rektorn.

Rättslig reglering

I skolförordningen 5 kap. 4§ i anges att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. I 3 kap.12 i § skollagen anges att en nyanländ elev, som tagits emot i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Undervisningens saklighet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I skriftliga svar från rektorn och i intervjuer med elever och lärare har Skolinspektionen ställt frågor om det förekommer konfessionella inslag i undervisningen. De har då uppgett att det inte gör det och att rektorn är tydlig med att det inte får förekomma i undervisningen. På de lektioner Skolinspektionen besökt förekom inga konfessionella inslag eller uppkom indikationer på att det kan ha förekommit under tidigare lektioner. Vidare har Skolinspektionen tagit del av centrala dokument för

skolan och inte heller i dessa dokument finns några skrivningar som tyder på att det skulle förekomma konfessionella inslag i undervisningen.

Rättslig reglering

I 1 kap.7§ skollagen anges att utbildningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell. Utbildningen i övrigt vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem får ha en konfessionell inriktning. Deltagandet i konfessionella inslag ska vara frivilligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Beslutet är fattat av enhetschefen Helena Boëthius.

Utredaren Daniel Talje har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Ingrid Hesselén Brunius, Benjamin Faghih och Alia-Maria Delgado deltagit.